M02115

Al doilea Protocol din 26 martie 1999 la Convenţia de la Haga din 1954 pentru protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat

Haga, 26 martie 1999

TRADUCERE OFICIALĂ

AL DOILEA PROTOCOL din 26 martie 1999
la Convenţia de la Haga din 1954 pentru protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat

Haga, 26 martie 1999

Părţile,

Conştiente de nevoia de a îmbunătăţi protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat şi de a stabili un sistem de protecţie specială pentru bunuri culturale anume desemnate;

Reafirmând importanţa prevederilor Convenţiei pentru protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat, adoptată la Haga la data de 14 mai 1954, şi subliniind necesitatea completării acestor prevederi prin măsuri care să întărească implementarea lor;

Dorind să ofere înaltelor Părţi contractante la Convenţie posibilitatea de a participa mai direct la protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat prin stabilirea de proceduri adecvate în acest sens;

Considerând că regulile care guvernează protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat vor reflecta evoluţiile din dreptul internaţional;

Afirmând că regulile dreptului internaţional comun vor continua să guverneze problemele care nu sunt reglementate prin prevederile prezentului Protocol,

Au convenit următoarele:

Capitolul 1
Introducere

Articolul 1
Definiţii

În sensul prezentului Protocol:

a) **„Parte"** înseamnă un stat parte la prezentul Protocol;

b) **„Bunuri culturale"** înseamnă bunurile culturale aşa cum sunt definite în art. 1 din Convenţie;

c) **„Convenţie"** înseamnă Convenţia pentru protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat, adoptată la Haga la 14 mai 1954;

d) **„Înaltă Parte Contractantă"** înseamnă un stat parte la Convenţie;

e) **„Protecţie specială"** înseamnă sistemul de protecţie specială stabilit prin art. 10 şi 11;

f) **„Obiectiv militar"** înseamnă un obiect care, prin natura sa, prin amplasarea, destinaţia sau utilizarea sa, contribuie efectiv la acţiunea militară şi a cărui distrugere totală ori parţială, capturare sau neutralizare reprezintă, în circumstanţele existente la momentul respectiv, un avantaj militar categoric;

g) **„Ilicit"** înseamnă realizat prin constrângere sau într-un alt mod prin care se încalcă normele aplicabile ale legislaţiei naţionale din teritoriul ocupat sau ale dreptului internaţional;

h) **„Listă"** înseamnă Lista internaţională a bunurilor culturale aflate sub protecţie specială, stabilită în conformitate cu art. 27 paragraful 1 alin. b);

i) **„Director general"** înseamnă directorul general al UNESCO;

j) **„UNESCO"** înseamnă Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Educaţie, Ştiinţă şi Cultură;
k) **„Primul Protocol"** înseamnă Protocolul pentru protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat, adoptat la Haga la 14 mai 1954.

Articolul 2
Relaţia cu Convenţia

Prezentul Protocol completează Convenţia în relaţiile dintre Părţi.

Articolul 3
Domeniul de aplicare

1. În completare la prevederile care se aplică în timp de pace, prezentul Protocol se va aplica în situaţiile prevăzute în art. 18 paragrafele 1 şi 2 din Convenţie şi în art. 22 paragraful 1.

2. Dacă una dintre Părţile la un conflict armat nu este ţinută de prezentul Protocol, Părţile la prezentul Protocol sunt ţinute de acesta în relaţiile reciproce dintre ele. În plus, ele sunt ţinute de prevederile prezentului Protocol în relaţiile cu un stat parte la un conflict care nu este ţinut de prezentul Protocol, dacă respectivul stat acceptă prevederile prezentului Protocol şi atât timp cât le aplică.

Articolul 4
Relaţiile dintre cap. 3 şi alte prevederi din Convenţie şi din prezentul Protocol

Aplicarea prevederilor cap. 3 din prezentul Protocol se va face fără a aduce atingere:
a) aplicării prevederilor cap. I din Convenţie şi ale cap. 2 din prezentul Protocol;
b) aplicării prevederilor cap. II din Convenţie, cu precizarea faptului că, dacă între Părţile la prezentul Protocol sau dacă între o parte şi un stat care acceptă şi aplică prezentul Protocol în conformitate cu art. 3 paragraful 2 bunurile culturale beneficiază atât de protecţie specială, cât şi de protecţie specială, se aplică numai prevederile de protecţie specială.

Capitolul 2
Prevederi generale privind protecţia

Articolul 5
Protejarea bunurilor culturale

Măsurile pregătitoare luate în timp de pace pentru protejarea bunurilor culturale împotriva efectelor previzibile ale unui conflict armat, conform art. 3 din Convenţie, vor cuprinde, ca fiind adecvate, întocmirea de inventare, planificarea de măsuri de urgenţă pentru protecţia bunurilor în caz de incendiu sau de distrugere a structurilor, pregătirea pentru transferul bunurilor culturale mobile ori pregătirea unei protecţii adecvate în situ a bunurilor respective, precum şi desemnarea autorităţilor competente responsabile cu protejarea bunurilor culturale.

Articolul 6
Respectarea bunurilor culturale

În scopul garantării respectului faţă de bunurile culturale în conformitate cu art. 4 din Convenţie:
a) derogarea în baza unei necesităţi militare imperative, conform art. 4 paragraful 2 din Convenţie, se poate invoca pentru a întreprinde un act de ostilitate împotriva unui bun cultural numai dacă şi numai atât timp cât:

i. bunul cultural respectiv a fost transformat, în virtutea funcției sale, într-un obiectiv militar; și

ii. nu există nicio altă soluție practic posibilă pentru a obține un avantaj militar similar celui oferit de întreprinderea unui act de ostilitate împotriva respectivului obiectiv;

b) derogarea în baza unei necesități militare imperative, conform art. 4 paragraful 2 din Convenție, se poate invoca pentru a utiliza un bun cultural în scopuri care sunt susceptibile să îl expună distrugerii sau daunelor numai dacă și numai atât timp cât nu este posibilă alegerea între o astfel de utilizare a bunului cultural și o altă metodă practic posibilă pentru a obține un avantaj militar similar;

c) decizia de a invoca o necesitate militară imperativă va fi luată numai de către un ofițer care comandă o forță egală sau superioară celei a unui batalion ori o forță mai mică, atunci când circumstanțele nu permit altfel;

d) în cazul unui atac în baza deciziei luate în conformitate cu alin. a), se va da un avertisment în timp util și cu mijloace eficace, atunci când circumstanțele permit acest lucru.

Articolul 7

Precauții în caz de atac

Fără a aduce atingere celorlalte precauții impuse de dreptul internațional umanitar în desfășurarea operațiunilor militare, fiecare parte aflată în conflict trebuie:

a) să facă tot ceea ce este posibil pentru a verifica dacă obiectivele ce urmează a fi atacate nu sunt bunuri culturale protejate în baza art. 4 din Convenție;

b) să ia toate precauțiile posibile în ceea ce privește alegerea mijloacelor și a metodelor de atac în scopul evitării și, în orice caz, pentru reducerea la minimum a daunelor care pot fi aduse incidental bunurilor culturale protejate în baza art. 4 din Convenție;

c) să se abțină în a lansa un atac ce poate fi susceptibil de a provoca incidental daune bunurilor culturale protejate în baza art. 4 din Convenție, daune care ar fi excesive în raport cu avantajul militar concret și direct anticipat;

d) să anuleze sau să suspende un atac dacă devine evident că:

i. obiectivul este un bun cultural protejat în baza art. 4 din Convenție;

ii. atacul poate fi susceptibil de a provoca incidental daune bunurilor culturale protejate în baza art. 4 din Convenție, care ar fi excesive în raport cu avantajul militar concret și direct anticipat.

Articolul 8

Precauții împotriva efectelor atacurilor

Pe cât posibil, Părțile în conflict trebuie:

a) să îndepărteze bunurile culturale mobile din vecinătatea obiectivelor militare sau să ofere o protecție adecvată în situ;

b) să evite amplasarea obiectivelor militare în apropierea bunurilor culturale.

Articolul 9

Protecția bunurilor culturale în teritoriile ocupate

1. Fără a aduce atingere prevederilor art. 4 și 5 din Convenție, partea care a ocupat, total sau parțial, teritoriul altei Părți va interzice și va împiedica, în legătură cu teritoriul ocupat:

a) orice export și orice transfer de proprietate ilicite ale bunurilor culturale;

b) orice săpătură arheologică, cu excepţia cazului în care este strict necesară pentru protejarea, înregistrarea sau conservarea bunurilor culturale;

c) orice transformare sau schimbare a folosinţei bunurilor culturale, cu scopul de a ascunde sau de a distruge dovezi culturale, istorice ori ştiinţifice.

2. Orice săpătură arheologică, transformarea sau schimbarea folosinţei bunurilor culturale din teritoriul ocupat se va efectua, cu excepţia cazului în care circumstanţele nu permit altfel, în strânsă colaborare cu autorităţile naţionale competente din teritoriul ocupat.

Capitolul 3
Protecţia specială

Articolul 10
Protecţia specială

Un bun cultural poate fi pus sub protecţie specială dacă îndeplineşte următoarele trei condiţii:

a) să reprezinte un patrimoniu cultural de cea mai mare importanţă pentru umanitate;

b) să fie protejat prin măsuri interne adecvate, juridice şi administrative, prin care să se recunoască valoarea culturală şi istorică excepţională şi care să garanteze cel mai înalt nivel de protective;

c) să nu fie utilizat în scopuri militare sau pentru a adăposti poziţii militare, iar partea sub controlul căreia se găseşte să fi făcut o declaraţie prin care să confirme că nu va fi utilizat în aceste scopuri.

Articolul 11
Acordarea protecţiei extinse

1. Fiecare parte trebuie să înainteze Comitetului o listă a bunurilor culturale pentru care intenţionează să solicite acordarea protecţiei extinse.

2. Partea în jurisdicţia sau sub controlul căreia se află un bun cultural poate solicita includerea acestuia pe Lista ce urmează să fie stabilită în conformitate cu art. 27 paragraful 1 alin. b). Această solicitare va cuprinde toate informaţiile necesare cu privire la criteriile menţionate în art. 10. Comitetul poate invita o parte să solicite înscrierea acestui bun cultural pe Listă.

3. Alte Părţi, Comitetul Internaţional al Scutului Albastru, precum şi alte organizaţii neguvernamentale cu experienţă relevantă pot recomanda Comitetului un anume bun cultural. În astfel de cazuri Comitetul poate hotărî să invite o parte să solicite înscrierea respectivului bun cultural pe Listă.

4. Nici solicitarea de înscriere a unui bun cultural situat într-un teritoriu a cărui suveranitate sau jurisdicţie este revendicată de mai multe state, nici înscrierea bunului cultural nu vor prejudicia în vreun fel drepturile Părţilor la respectivul conflict.

5. La primirea unei solicitări de includere a unor bunuri culturale pe Listă, Comitetul va informa toate Părţile cu privire la solicitarea respectivă. Părţile pot depune la Comitet, în termen de 60 de zile, declaraţii privind această solicitare. Aceste declaraţii se vor face exclusiv în baza criteriilor menţionate în art. 10. Ele vor fi specifice şi la obiect. Comitetul va lua în considerare declaraţiile, oferind Părţii care solicită includerea oportunitatea rezonabilă de a răspunde înainte de a lua o hotărâre. Atunci când aceste declaraţii sunt înaintate Comitetului, hotărârea de înscriere pe Listă se va lua, contrar prevederilor art. 26, cu o majoritate de patru cincimi din numărul membrilor Comitetului care sunt prezenţi şi care votează.

6. Pentru a hotărî cu privire la o solicitare, Comitetul trebuie să ceară avizul organizaţiilor guvernamentale şi neguvernamentale, precum şi al experţilor independenţi.

7. Hotărârea de a acorda sau nu protecţie specială poate fi luată exclusiv în baza criteriilor menţionate în art. 10.

8. În cazuri excepţionale, când Comitetul a ajuns la concluzia că partea care solicită înscrierea unui bun cultural pe Listă nu poate îndeplini criteriile prevăzute la art. 10 alin. b), Comitetul poate hotărî să acorde protecţie specială, cu condiţia ca partea respectivă să depună o cerere de asistenţă internaţională în conformitate cu art. 32.

9. La începerea ostilităţilor, una dintre Părţile aflate în conflict poate solicita, având în vedere situaţia de urgenţă, protecţie specială pentru bunurile culturale aflate sub jurisdicţia sau sub controlul său, comunicând această cerere Comitetului. Comitetul va transmite imediat această solicitare tuturor Părţilor la conflict. În aceste cazuri Comitetul va examina în regim de urgenţă declaraţiile Părţilor în cauză. Hotărârea de a acorda protecţie specială provizorie va fi luată cât mai curând posibil şi, contrar prevederilor art. 26, cu o majoritate de patru cincimi din numărul membrilor Comitetului care sunt prezenţi şi care votează. Comitetul poate să acorde protecţia specială provizorie până la îndeplinirea procedurii obişnuite de acordare a protecţiei extinse, cu condiţia să fie îndeplinite prevederile art. 10 alin. a) şi c).

10. Comitetul va acorda protecţie specială unui bun cultural din momentul înscrierii acestuia pe Listă.

11. Directorul general va notifica fără întârziere secretarului general al Naţiunilor Unite şi Părţilor orice hotărâre a Comitetului privind înscrierea unui bun cultural pe Listă.

Articolul 12
Imunitatea bunurilor culturale aflate sub protecţie specială

Părţile în conflict garantează imunitatea bunurilor culturale aflate sub protecţie specială, abţinându-se ca acestea să facă obiectul unui atac şi să utilizeze aceste bunuri sau împrejurimile lor în scopuri militare.

Articolul 13
Pierderea protecţiei extinse

1. Bunul cultural aflat sub protecţie specială pierde această protecţie numai:

a) dacă respectiva protecţie este suspendată sau anulată în conformitate cu art. 14;

b) dacă şi atât timp cât bunul cultural a devenit, prin utilizare, obiectiv militar.

2. În condiţiile paragrafului 1 alin. b), un astfel de bun cultural poate fi atacat numai dacă:

a) acest atac reprezintă singura modalitate posibilă de a înceta utilizarea bunului la care se face referire în paragraful 1 alin. b);

b) au fost luate toate precauţiile posibile în ceea ce priveşte alegerea modalităţilor şi metodelor de atac în vederea încetării utilizării respective şi evitării sau, în orice caz, pentru reducerea la minimum a daunelor aduse bunului cultural respectiv;

c) cu excepţia cazului în care circumstanţele nu permit, din pricina cerinţelor de autoapărare imediată:

i. atacul este ordonat la cel mai înalt nivel de comandă operativă;

ii. forţele inamice au primit, prin mijloace eficiente, un avertisment prin care se cere încetarea utilizării la care se face referire în paragraful 1 alin. b);

iii. forţelor inamice li se acordă un termen rezonabil pentru a remedia situaţia;

Articolul 14
Suspendarea şi anularea protecţiei extinse

1. În cazul în care bunul cultural nu mai îndeplineşte niciunul dintre criteriile prevăzute în art. 10 din prezentul protocol, Comitetul poate suspenda sau poate anula protecţia specială a respectivului bun cultural, prin eliminarea acestuia de pe Listă.

2. În cazul unei grave încălcări a art. 12 în legătură cu un bun cultural aflat sub protecţie specială rezultând din utilizarea acestuia în sprijinul acţiunilor militare, Comitetul poate suspenda statutul de protecţie specială al bunului respectiv. În cazul în care astfel de încălcări continuă, Comitetul, în mod excepţional, poate anula statutul de protecţie specială eliminând bunul cultural respectiv de pe Listă.

3. Directorul general va notifica fără întârziere secretarului general al Naţiunilor Unite şi tuturor Părţilor la prezentul Protocol orice hotărâre a Comitetului referitoare la suspendarea sau anularea protecţiei extinse a unui bun cultural.

4. Înainte de a lua o astfel de hotărâre, Comitetul va acorda Părţilor posibilitatea de a-şi face cunoscute punctele de vedere.

Capitolul 4
Răspundere penală şi jurisdicţie

Articolul 15
Grave încălcări ale prezentului Protocol

1. Comite o infracţiune în sensul prezentului Protocol orice persoană care, în mod intenţionat şi încălcând Convenţia sau prezentul Protocol, săvârşeşte oricare dintre următoarele fapte:

a) face din bunul cultural aflat sub protecţie specială obiect al unui atac;

b) utilizează bunurile culturale aflate sub protecţie specială sau împrejurimile imediate ale acestora pentru a sprijini acţiuni militare;

c) produce distrugeri semnificative sau îşi însuşeşte bunuri culturale protejate în baza Convenţiei şi prezentului Protocol;

d) face din bunul cultural protejat în baza Convenţiei şi a prezentului Protocol obiect al unui atac;

e) furtul, jaful ori însuşirea de bunuri culturale protejate în baza Convenţiei sau acte de vandalism asupra acestora.

2. Fiecare parte va adopta măsurile necesare pentru a incrimina în sistemul de drept naţional infracţiunile din acest articol şi pentru a stabili sancţiunile aferente acestora. Făcând aceasta, Părţile se vor conforma principiilor generale ale dreptului şi ale dreptului internaţional, inclusiv normelor privind extinderea răspunderii penale asupra altor persoane decât cele care comit fapta în mod direct.

Articolul 16
Jurisdicţie

1. Fără a aduce atingere paragrafului 2, fiecare parte va adopta măsurile legislative necesare pentru a stabili jurisdicţia asupra faptelor enumerate la art. 15, în următoarele cazuri:

a) când o astfel de faptă este săvârşită pe teritoriul statului respectiv;

b) când prezumtivul făptuitor este cetăţean al statului respectiv;

c) în cazul faptelor enumerate la art. 15 paragraful 1 alin. a)-c), când prezumtivul făptuitor este prezent pe teritoriul său.

2. Cu privire la exercitarea jurisdicţiei şi fără a aduce atingere art. 28 din Convenţie:

a) prezentul Protocol nu împiedică angajarea răspunderii penale individuale sau exercitarea jurisdicţiei în conformitate cu dreptul naţional şi internaţional aplicabil şi nu poate afecta exercitarea jurisdicţiei în conformitate cu dreptul comun internaţional;

b) cu excepţia cazului în care un stat care nu este parte la prezentul Protocol acceptă şi aplică prevederile sale în conformitate cu art. 3 paragraful 2, membrii forţelor armate şi cetăţenii unui stat care nu este parte la prezentul Protocol, cu excepţia acelor cetăţeni care sunt în serviciul forţelor armate ale unui stat care este parte la prezentul Protocol, nu vor răspunde penal individual în virtutea prezentului Protocol, iar prezentul Protocol nu va impune obligaţia de stabilire a jurisdicţiei asupra respectivelor persoane sau de extrădare a acestora.

Articolul 17

Urmărire penală

1. Partea pe al cărei teritoriu este constatată prezenţa prezumtivului autor al uneia dintre faptele prevăzute la art. 15 paragraful 1 alin. a)-c), dacă nu va extrăda persoana respectivă, va înainta cazul, fără nicio excepţie şi fără nicio întârziere nejustificată, autorităţilor competente, în scopul urmăririi penale, după o procedură conformă cu dreptul său naţional sau, dacă sunt aplicabile, cu normele pertinente de drept internaţional.

2. Fără a aduce atingere, dacă este cazul, normelor pertinente de drept internaţional, oricărei persoane împotriva căreia se desfăşoară o procedură în legătură cu Convenţia sau cu prezentul protocol i se garantează un tratament corect şi un proces echitabil, în toate etapele procedurii, în conformitate cu dreptul naţional şi dreptul internaţional, şi în niciun caz nu i se vor acorda garanţii mai puţin favorabile decât cele prevăzute de dreptul internaţional.

Articolul 18

Extrădare

1. Infracţiunile prevăzute la art. 15 paragraful 1 alin. a)-c) se consideră incluse între cele care pot atrage extrădarea în orice tratat de extrădare încheiat între Părţi înainte de intrarea în vigoare a prezentului Protocol. Părţile se obligă să includă aceste infracţiuni în toate tratatele de extrădare care urmează a fi încheiate ulterior între ele.

2. Când o parte care condiţionează extrădarea de existenţa unui tratat primeşte o cerere de extrădare din partea altei Părţi cu care nu a încheiat niciun tratat de extrădare, partea căreia i s-a adresat cererea poate, la alegerea sa, să considere prezentul Protocol drept baza legală pentru extrădare cu privire la infracţiunile prevăzute la art. 15 paragraful 1 alin. a)-c).

3. Părţile care nu condiţionează extrădarea de existenţa unui tratat vor recunoaşte infracţiunile prevăzute la art. 15 paragraful 1 alin. a)-c) drept infracţiuni care pot atrage extrădarea între ele, cu respectarea condiţiilor prevăzute de legislaţia Părţii căreia i se solicită extrădarea.

4. Dacă este necesar, infracţiunile prevăzute la art. 15 paragraful 1 alin. a)-c) vor fi tratate, în scopul extrădării între Părţi, ca şi cum ar fi fost comise nu numai în locul în care s-au petrecut, ci şi pe teritoriul Părţilor a căror jurisdicţie este stabilită conform art. 16 paragraful 1.

Articolul 19

Asistenţă juridică reciprocă

1. Părţile îşi vor acorda reciproc cea mai amplă asistenţă juridică posibilă în ceea ce priveşte investigaţiile, procedurile penale sau de extrădare iniţiate în legătură cu infracţiunile prevăzute la art. 15, inclusiv asistenţă în obţinerea de probe aflate la dispoziţia lor pentru proceduri.
2. Părţile îşi vor îndeplini obligaţiile prevăzute la paragraful 1 în conformitate cu toate tratatele sau înţelegerile de asistenţă juridică reciprocă care pot exista între ele. În absenţa unor astfel de tratate sau înţelegeri, Părţile îşi vor acorda reciproc asistenţă în conformitate cu legislaţia lor naţională.

Articolul 20
Motive de refuz

1. În scopurile extrădării şi asistenţei juridice reciproce, infracţiunile prevăzute la art. 15 paragraful 1 alin. a)-c) nu vor fi considerate drept infracţiuni politice, nici drept infracţiuni conexe infracţiunilor politice şi nici drept infracţiuni inspirate din motive politice. În consecinţă, cererea de extrădare sau de asistenţă juridică reciprocă în baza acestor infracţiuni nu poate fi refuzată numai pentru motivul că priveşte o infracţiune politică, o infracţiune conexă acesteia sau o infracţiune inspirată din motive politice.
2. Nicio prevedere din prezentul Protocol nu va fi interpretată ca impunând obligaţia de extrădare sau de acordare de asistenţă juridică reciprocă dacă partea căreia i se adresează cererea are motive întemeiate să considere că cererea de extrădare pentru infracţiunile prevăzute la art. 15 paragraful 1 alin. a)-c) sau de asistenţă juridică reciprocă cu privire la infracţiunile prevăzute la art. 15 a fost făcută în scopul urmăririi penale sau al pedepsirii unei persoane pe considerente de rasă, religie, naţionalitate, origine etnică sau opinie politică ori că, dacă ar da curs cererii, ar prejudicia poziţia persoanei respective pentru oricare dintre aceste motive.

Articolul 21
Măsuri privind alte încălcări

Fără a aduce atingere art. 28 din Convenţie, fiecare parte va adopta măsurile legislative, administrative sau disciplinare necesare pentru a reprima următoarele fapte, atunci când sunt săvârşite cu intenţie:

a) orice utilizare de bunuri culturale cu încălcarea Convenţiei sau a prezentului Protocol;

b) orice export, orice mutare sau transfer de proprietate ilicite ale bunurilor culturale din teritoriul ocupat, cu încălcarea Convenţiei sau a prezentului Protocol.

Capitolul 5
Protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat care nu are caracter internaţional

Articolul 22
Conflicte armate care nu au caracter internaţional

1. Prezentul Protocol se va aplica în cazul unui conflict armat care nu are caracter internaţional şi care se produce pe teritoriul uneia dintre Părţi.
2. Prezentul Protocol nu se aplică în cazuri de tulburări şi tensiuni interne, cum ar fi revolte, acte de violenţă izolate şi sporadice, precum şi alte acte cu caracter similar.
3. Nicio prevedere din prezentul Protocol nu va fi invocată în scopul afectării suveranităţii unui stat sau a răspunderii guvernului de a menţine ori de a restabili, prin toate mijloacele legitime,

legea şi ordinea în stat sau de a apăra unitatea naţională şi integritatea teritorială a statului respectiv.

4. Nicio prevedere din prezentul Protocol nu va aduce atingere prevalenţei jurisdicţiei unei Părţi pe teritoriul căreia a survenit un conflict armat care nu are caracter internaţional în ceea ce priveşte faptele prevăzute la art. 15.

5. Nicio prevedere din prezentul Protocol nu va fi invocată drept justificare pentru intervenţia, directă sau indirectă, din orice fel de motiv, în conflictul armat ori în afacerile interne sau externe ale Părţii pe teritoriul căreia a survenit conflictul respectiv.

6. Aplicarea prezentului Protocol la situaţia la care se face referire în paragraful 1 nu va produce efecte asupra statutului juridic al Părţilor în conflict.

7. UNESCO îşi poate oferi serviciile Părţilor la conflict.

Capitolul 6
Aspecte instituţionale

Articolul 23
Convocarea Părţilor

1. Părţile se vor convoca în acelaşi timp cu Conferinţa generală a UNESCO şi în coordonare cu Consfătuirea înaltelor Părţi contractante, dacă o astfel de întrunire a fost convocată de Directorul General.

2. Convocarea Părţilor va adopta propriul regulament intern.

3. Convocarea Părţilor va avea următoarele funcţii:

a) alegerea membrilor Comitetului în conformitate cu art. 24 paragraful 1;

b) aprobarea Principiilor directoare elaborate de Comitet în conformitate cu art. 27 paragraful 1 alin. a);

c) elaborarea de îndrumări pentru utilizarea şi pentru supravegherea utilizării Fondului de către Comitet;

d) analizarea raportului depus de Comitet în conformitate cu art. 27 paragraful 1 alin. d);

e) dezbaterea oricărei probleme referitoare la aplicarea prezentului Protocol şi formularea de recomandări, după caz.

4. La cererea a cel puţin o cincime din Părţi, directorul general va convoca o întâlnire extraordinară a Părţilor.

Articolul 24
Comitetul pentru protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat

1. Se instituie Comitetul pentru protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat. Comitetul este format din 12 părţi alese la Convocarea Părţilor.

2. Comitetul se întruneşte în sesiune ordinară o dată pe an şi în sesiuni extraordinare ori de câte ori se consideră necesar.

3. La stabilirea membrilor Comitetului, Părţile vor căuta să asigure o reprezentare echitabilă a diferitelor regiuni şi culturi ale lumii.

4. Părţile membre ale Comitetului îşi vor alege drept reprezentanţi persoane calificate în domeniile patrimoniului cultural, apărării sau dreptului internaţional şi împreună vor depune eforturi ca acest Comitet, în întregul său, să reunească competenţele adecvate în toate aceste domenii.

Articolul 25
Mandat

1. Părţile sunt alese în Comitet pentru un mandat de 4 ani care poate fi reînnoit consecutiv o singură dată.
2. Fără a ţine seama de prevederile paragrafului 1, mandatul a jumătate dintre membrii desemnaţi la prima alegere va înceta la sfârşitul primei sesiuni ordinare a Convocării Părţilor care urmează celei în care au fost aleşi. Aceşti membri vor fi aleşi prin tragere la sorţi de către preşedintele acestei întâlniri după prima alegere.

Articolul 26
Regulamentul intern

1. Comitetul îşi va adopta propriul regulament intern.
2. Cvorumul se constituie din majoritatea membrilor. Hotărârile Comitetului se iau cu majoritatea a două treimi din numărul membrilor care votează.
3. Membrii nu vor participa la votarea niciunei hotărâri privind bunurile culturale afectate de un conflict armat la care aceştia sunt parte.

Articolul 27
Atribuţii

1. Comitetul are următoarele atribuţii:

a) elaborarea Principiilor directoare pentru punerea în practică a prezentului Protocol;

b) acordarea, suspendarea sau anularea protecţiei extinse pentru bunuri culturale şi întocmirea, menţinerea şi promovarea Listei bunurilor culturale aflate sub protecţie specială;

c) monitorizarea şi supervizarea punerii în practică a prezentului Protocol, precum şi promovarea identificării bunurilor culturale aflate sub protecţie specială;

d) analizarea rapoartelor Părţilor şi formularea de observaţii la acestea, solicitarea de clarificări, dacă este necesar, şi întocmirea propriului raport privind implementarea prezentului Protocol pentru Convocarea Părţilor;

e) primirea şi analizarea cererilor de asistenţă internaţională după cum se prevede la art. 32;

f) stabilirea utilizării Fondului;

g) îndeplinirea oricărei alte funcţii care îi poate fi atribuită de către Convocarea Părţilor.

2. Funcţiile Comitetului vor fi îndeplinite în colaborare cu directorul general.
3. Comitetul va colabora cu organizaţii guvernamentale şi neguvernamentale, naţionale şi internaţionale, având obiective similare cu cele ale Convenţiei, ale primului Protocol şi ale prezentului Protocol. Pentru a-l sprijini în exercitarea funcţiilor sale, Comitetul poate invita la întâlnirile sale, în calitate de consilieri, organizaţii profesionale prestigioase, precum cele care au relaţii oficiale cu UNESCO, inclusiv Comitetul Internaţional al Scutului Albastru (ICBS) şi organismele componente ale acestuia. Reprezentanţi ai Centrului internaţional pentru Studiul Conservării şi Restaurării Bunurilor Culturale (Centrul din Roma) (ICCROM) şi ai Comitetului Internaţional al Crucii Roşii (ICRC) pot fi, de asemenea, invitaţi să participe la întâlnirile sale, cu titlu consultativ.

Articolul 28
Secretariat

Comitetul va fi asistat de către Secretariatul UNESCO, care va întocmi documentația Comitetului și ordinea de zi pentru întâlnirile acestuia și va asigura punerea în practică a hotărârilor Comitetului.

Articolul 29
Fondul pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat

1. Prin prezentul Protocol se înființează un fond având următoarele scopuri:

a) acordarea de asistență financiară sau de altă natură în sprijinul unor măsuri pregătitoare sau de altă natură ce urmează să fie luate în timp de pace, în conformitate, inter alia, cu art. 5, art. 10 alin. b) și art. 30;

b) acordarea de asistență financiară sau de altă natură în legătură cu măsurile de urgență, provizorii sau de altă natură ce urmează să fie luate în vederea protejării bunurilor culturale în timpul perioadelor de conflict armat sau de refacere imediată după sfârșitul ostilităților, în conformitate, inter alia, cu art. 8 alin. a).

2. Fondul este constituit ca fond de depozit, conform dispozițiilor Regulamentului financiar al UNESCO.

3. Plățile din Fond vor fi utilizate exclusiv pentru scopurile aprobate de către Comitet în conformitate cu Principiile directoare definite în art. 23 paragraful 3 alin. c). Comitetul poate accepta contribuții care să fie utilizate exclusiv pentru un anumit program sau proiect, cu condiția să fi hotărât implementarea unui astfel de program sau proiect.

4. Resursele Fondului sunt formate din:

a) contribuții voluntare ale Părților;

b) vărsăminte, donații sau legate care vor putea fi făcute de către:

i. alte state;

ii. UNESCO sau alte organizații din sistemul Națiunilor Unite;

iii. alte organizații interguvernamentale sau neguvernamentale;

iv. persoane juridice de drept public sau privat ori persoane fizice;

c) orice dobândă care se acumulează în legătură cu Fondul;

d) fonduri atrase prin colecte sau încasări de la manifestările organizate în beneficiul Fondului;

e) toate celelalte resurse autorizate prin directivele aplicabile Fondului.

Capitolul 7
Diseminarea informațiilor și asistența internațională

Articolul 30
Diseminare

1. Părțile vor depune eforturi ca, prin mijloace adecvate și, în special, prin programe educative și informative, să întărească aprecierea și respectul populației proprii față de bunurile culturale.

2. Părțile vor asigura o diseminare cât mai largă a prezentului Protocol atât în timp de pace, cât și în timpul unui conflict armat.

3. Orice autorități civile sau militare care, în cursul unui conflict armat, își asumă responsabilități privind aplicarea prezentului Protocol vor cunoaște în întregime textul acestuia. În acest scop, după caz, Părțile:

a) vor încorpora în regulamentele lor militare directive şi instrucţiuni privind protecţia bunurilor culturale;

b) vor elabora şi vor implementa, în colaborare cu UNESCO şi cu organizaţiile guvernamentale şi nonguvernamentale competente, programe educaţionale şi de instruire în timp de pace;

c) îşi vor comunică între ele, prin intermediul directorului general, informaţii privind legile, dispoziţiile administrative şi măsurile adoptate în baza alin. a) şi b);

d) îşi vor comunică între ele, cât mai repede posibil, prin intermediul directorului general, legile şi măsurile administrative care trebuie adoptate pentru a asigura aplicarea prezentului Protocol.

Articolul 31

Cooperarea internaţională

În cazuri de încălcare gravă a prezentului Protocol, Părţile se obligă să acţioneze, în solidar, prin Comitet, sau individual, în colaborare cu UNESCO şi Naţiunile Unite şi în conformitate cu Carta Naţiunilor Unite.

Articolul 32

Asistenţa internaţională

1. O parte poate solicita Comitetului asistenţă internaţională pentru bunuri culturale aflate sub protecţie specială, precum şi asistenţă cu privire la întocmirea, elaborarea sau aplicarea legilor, prevederilor şi măsurilor administrative la care se face referire în art. 10.

2. O parte la conflict care nu este parte la prezentul Protocol, dar care acceptă şi aplică prevederile acestuia în conformitate cu art. 3 paragraful 2, poate solicita Comitetului asistenţa internaţională adecvată.

3. Comitetul va adopta norme pentru depunerea solicitărilor de asistenţă internaţională şi va defini formele pe care le poate lua asistenţa internaţională.

4. Părţile sunt încurajate să acorde asistenţă tehnică de toate categoriile, prin intermediul Comitetului, acelor Părţi sau Părţi în conflict care au solicitat acest lucru.

Articolul 33

Asistenţa UNESCO

1. O parte poate solicita UNESCO să îi acorde asistenţă tehnică în vederea organizării protecţiei bunurilor sale culturale, ca de exemplu măsuri pregătitoare pentru protejarea bunurilor culturale, măsuri de prevenire şi organizatorice pentru situaţii de urgenţă şi pentru întocmirea inventarelor naţionale de bunuri culturale, sau în legătură cu orice altă problemă ce rezultă din aplicarea prezentului Protocol. UNESCO va acorda această asistenţă în limitele stabilite de programul şi de resursele sale.

2. Părţile sunt încurajate să acorde asistenţă tehnică la nivel bilateral sau multilateral.

3. UNESCO este autorizată să înainteze Părţilor, din proprie iniţiativă, propuneri cu privire la aceste aspecte.

Capitolul 8

Aplicarea prezentului Protocol

Articolul 34

Puteri protectoare

Prezentul Protocol se va aplica în colaborare cu puterile protectoare responsabile cu salvgardarea intereselor Părților în conflict.

Articolul 35

Procedura de conciliere

1. Puterile protectoare își vor oferi bunele servicii în toate cazurile în care pot considera că acest lucru este util în interesul bunurilor culturale, în special dacă există un dezacord între Părțile în conflict cu privire la aplicarea sau interpretarea prevederilor prezentului Protocol.
2. În acest scop, fiecare putere protectoare, fie la invitația uneia dintre Părți, a directorului general, fie din proprie inițiativă, poate propune Părților în conflict o întâlnire a reprezentanților acestora, în special a autorităților responsabile cu protecția bunurilor culturale, dacă se consideră că este cazul, eventual pe teritoriul unui stat care nu este parte la conflict. Părțile în conflict vor fi obligate să dea curs propunerilor de întâlnire care li se fac. Puterile protectoare vor propune spre aprobare Părților în conflict o persoană aparținând unui stat care nu este parte la conflict sau o persoană prezentată de directorul general, persoană care va fi invitată să ia parte la o astfel de întâlnire în calitate de președinte.

Articolul 36

Concilierea în absența puterilor protectoare

1. Într-un conflict în care nu este desemnată nicio putere protectoare, directorul general își poate oferi bunele servicii sau poate acționa prin orice altă formă de conciliere sau mediere, în vederea rezolvării diferendului.
2. La invitația unei Părți sau a Directorului General, președintele Comitetului poate propune Părților în conflict o întâlnire a reprezentanților lor, în special a autorităților responsabile de protecția bunurilor culturale, eventual pe teritoriul unui stat care nu este Parte la conflict.

Articolul 37

Traduceri și rapoarte

1. Părțile vor traduce prezentul Protocol în limbile lor oficiale și vor transmite Directorului General aceste traduceri oficiale.
2. La fiecare 4 ani, Părțile vor înainta Comitetului un raport cu privire la punerea în practică a prezentului Protocol.

Articolul 38

Răspunderea Statelor

Nicio prevedere din prezentul Protocol privind răspunderea penală individuală nu va afecta răspunderea statelor în conformitate cu dreptul internațional, inclusiv obligația de a acorda reparații.

Capitolul 9

Dispoziții finale

Articolul 39

Limba

Prezentul Protocol este redactat în limbile arabă, chineză, engleză, franceză, rusă şi spaniolă, cele 6 texte fiind în mod egal autentice.

Articolul 40

Semnare

Prezentul Protocol va purta data de 26 martie 1999. Va fi deschis pentru semnare de către toate înaltele Părţi contractante la Haga din data de 17 mai 1999 până la data de 31 decembrie 1999.

Articolul 41

Ratificare, acceptare sau aprobare

1. Prezentul Protocol va fi prezentat spre ratificare, acceptare sau aprobare înaltelor Părţi contractante care au semnat acest Protocol, conform procedurilor lor constituţionale respective.
2. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la directorul general.

Articolul 42

Aderarea

1. Prezentul Protocol va fi deschis aderării altor înalte Părţi contractante de la data de 1 ianuarie 2000.
2. Aderarea se va realiza prin depunerea unui instrument de aderare la directorul general.

Articolul 43

Intrarea în vigoare

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare după 3 luni de la data depunerii celui de-al douăzecilea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.
2. Ulterior, prezentul Protocol va intra în vigoare, pentru fiecare parte, după 3 luni de la depunerea instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

Articolul 44

Intrarea în vigoare în caz de conflict armat

Situaţiile la care se face referire în art. 18 şi 19 din Convenţie vor face să între în vigoare imediat ratificările, acceptările, aprobările sau aderările la prezentul Protocol, depuse de către Părţile în conflict înainte sau după începutul ostilităţilor sau ocupaţiei. În aceste cazuri, Directorul General va transmite comunicările la care se face referire în art. 46 prin cele mai rapide mijloace.

Articolul 45

Denunţarea

1. Fiecare parte poate denunţa prezentul Protocol.
2. Denunţarea va fi notificată printr-un instrument scris, depus la directorul general.
3. Denunţarea va începe să producă efecte la un an după primirea instrumentului de denunţare. Cu toate acestea, dacă la expirarea acestei perioade partea care denunţă este implicată într-un conflict armat, denunţarea nu va produce efecte până la sfârşitul ostilităţilor sau până la finalizarea operaţiunilor de repatriere a bunurilor culturale, oricare dintre acestea survine ultima.

Articolul 46

Notificări

Directorul general va informa toate înaltele Părţi contractante, precum şi Organizaţia Naţiunilor Unite asupra depunerii tuturor instrumentelor de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare prevăzute la art. 41 şi 42, precum şi asupra denunţurilor prevăzute la art. 45.

Articolul 47

Înregistrarea la Naţiunile Unite

În conformitate cu prevederile art. 102 din Carta Naţiunilor Unite, prezentul Protocol va fi înregistrat la Secretariatul Naţiunilor Unite, la cererea directorului general al UNESCO.

DREPT MĂRTURIE a celor de mai sus, subsemnaţii, reprezentanţi autorizaţi, au semnat prezentul Protocol.

ÎNCHEIAT la Haga, astăzi, 26 martie 1999, într-un singur exemplar, care se va depune la arhivele UNESCO şi ale cărui copii autentificate şi certificate se vor preda tuturor înaltelor Părţi contractante.

Prin prezenta confirm că textul alăturat este copia autentică de pe traducerea oficială a celui de-al doilea Protocol din 26 martie 1999 la Convenţia de la Haga din 1954 pentru protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat (Haga, 26 martie 1999), originalul căreia este depozitat la Arhiva Tratatelor a Ministerului Afacerilor Externe.

Anatol CEBAN
Şef al Direcţiei Drept Internaţional a
Ministerului Afacerilor Externe